

Právní rady na duben 2015

Dobrovolné důchodové pojištění

Doplatit si zpětně dobu důchodového pojištění je možné. Ovšem jen v určitém rozsahu. Zkušenosti pracovníků České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) ukazují, že lidé se - často však pozdě - přicházejí poradit, v jakých případech lze využít institut dobrovolného důchodového pojištění. Pokud totiž někomu chybí potřebná doba pojištění pro nárok na důchod, zákon mu umožní doplatit pouze jeden rok zpětně přede dnem podání přihlášky k dobrovolnému důchodovému pojištění, a to bez uvedení důvodu. Smyslem institutu dobrovolného důchodového pojištění je umožnit lidem, aby se jim doba, kdy nejsou důchodově pojištěni, mohla započítat pro vznik nároku na (nejen) starobní důchod.

Současná právní úprava rovněž předpokládá, že v životě lidí vznikají i situace, které se mohou stát důvodem pro podání přihlášky k účasti na dobrovolném důchodovém pojištění. Zákon o důchodovém pojištění vymezuje důvody a podmínky, za kterých je možná účast na dobrovolném důchodovém pojištění, a rovněž stanovuje možnost zpětného přihlášení k dobrovolnému důchodovému pojištění a zaplacení pojistného.

Od 1. 1. 2014 je možná účast na dobrovolném důchodovém pojištění bez uvedení důvodu v rozsahu nejvýše 15 let v rámci celého života (podle právní úpravy platné do 31. 12. 2013 to bylo nejvýše 10 let). Pojištění mohou být účastni lidé starší 18 let, jestliže podali přihlášku k účasti na pojištění. Ta se podává na místně příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (např. v Praze Pražská SSZ, v Brně Městská SSZ) - podle místa trvalého pobytu občana, popř. hlášeného pobytu cizince. Osoby s trvalým pobytem mimo území ČR mohou přihlášku k této účasti podat na kterékoliv OSSZ.

Další podmínkou účasti je placení pojistného. Minimální měsíční pojistné hrazené v roce 2014 činí 1.817 Kč (u osoby účastné důchodového spoření činí minimální měsíční pojistné 1.946 Kč).

Účast na dobrovolném důchodovém pojištění je možná nejdéle do dne, který bezprostředně předchází dni vzniku nároku na starobní důchod. Občan dobrovolně účastný důchodového pojištění může z této účasti podat kdykoliv odhlášku. Tato účast zaniká ke dni podání odhlášky, nebo k datu uvedenému na žádosti - pokud je toto v odhláše uvedeno. Ke 30. 4. 2014 evidovala ČSSZ 5.900 osob dobrovolně důchodově pojištěných.

Pro názornost uvádíme několik obvyklých příkladů, kdy lze institut dobrovolného důchodového pojištění využít, nebo naopak jej doporučit nelze, protože by jeho využití nebylo účelné:

- K dobrovolnému důchodovému pojištění bez uvedení důvodu se mohou přihlásit např. ženy, které jsou v domácnosti se zdravými dětmi staršími 4 let a chtějí, aby se jim toto období započítalo do potřebné doby pojištění pro nárok na důchod. Vzhledem k možnosti přihlásit se k účasti na dobrovolném důchodovém pojištění maximálně rok zpětně před podáním přihlášky, si jím ale nelze doplatit („dokoupit“) období, kdy byla žena v domácnosti např. před 10 lety.
- Dobrovolné důchodové pojištění mohou využít i mladí lidé, kteří odkládají svůj vstup na pracovní trh, dlouhodobě studují, nebo se účastní stáží. Účastí na dobrovolném důchodovém pojištění si zajistí, aby jim doba studia, která od 1. 1. 2010 již není považována za náhradní dobu pojištění, byla v budoucnu započítána pro nárok na starobní, ale i případný invalidní důchod. Totéž platí o dalších aktivitách, při nichž nejsou účastni důchodového pojištění.
- Lidé, kteří byli nebo jsou dlouhodobě nezaměstnaní a jsou nebo byli v evidenci u úřadu práce, mohou pomocí dobrovolného důchodového pojištění „pokrýt“ doby evidence u úřadu práce, které se jim nezapočítají jako náhradní doba pojištění. Ty lze totiž pro nárok a výši důchodu zohlednit pouze v určitém rozsahu. Z doby vedení v evidenci úřadu práce, po kterou není vyplácena podpora při nezaměstnanosti nebo rekvalifikaci, lze započítat nejvýše 3 roky (1 rok před 55. rokem věku, 2 roky po 55. roku věku).
- Dobrovolné důchodové pojištění lze využít také v situaci, kdy lidé po určitou dobu pracují ve státě, se kterým ČR nemá uzavřenou smlouvu o sociálním zabezpečení. K odpracované době získané v „nesmluvní“ cizině nelze pro nárok na český důchod přihlídnout. Jsou-li po dobu zaměstnání v „nesmluvní“ cizině přihlášení k účasti na dobrovolném důchodovém pojištění v ČR, zajistí si, že se jim pro nárok na důchod z českého pojištění tato doba započte.
- Pracují-li lidé ve státě EU nebo státě, se kterým má ČR uzavřenou smlouvu, pro nárok na český důchod lze zpravidla k době pojištění v cizině přihlídnout s ohledem na princip sčítání dob pojištění. V tomto případě by tedy účast na dobrovolném důchodovém pojištění nebyla účelná.

- Další situací, kterou je možné řešit účastí na dobrovolném důchodovém pojištění, jsou případy, kdy lidé pobírají invalidní důchod prvního nebo druhého stupně a při jeho pobírání nevykonávají výdělečnou činnost ani nejsou vedeni v evidenci uchazečů o zaměstnání u úřadu práce. Tato doba jim v budoucnu může chybět pro splnění podmínky pro nárok na starobní důchod. Při pobírání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně však dobrovolné důchodové pojištění není účelné, neboť tato doba je náhradní dobou pojištění a pro nárok na starobní důchod se započítá.
- Dobrovolného důchodového pojištění lze využít i v některých situacích, kdy byla zamítnuta (nebo by mohla být zamítnuta) žádost o starobní nebo invalidní důchod pro nesplnění podmínky potřebné doby pojištění. Odbornou pomoc při stanovení doby, kterou je nutné pro získání nároku na důchod doplatit, poskytnou pracovníci OSSZ.

Důvody pro účast na dobrovolném důchodovém pojištění uvedené v zákoně o důchodovém pojištění:

- vedení v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, pokud po tuto dobu nenáleží podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci - účast je možná i zpětně před podáním přihlášky bez časového omezení,
- soustavná příprava na budoucí povolání studiem na střední nebo vysoké škole v ČR, s výjimkou prvních 6 let studia po 18. roce věku v období od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2009 - účast je možná i zpětně před podáním přihlášky bez časového omezení,
- výdělečná činnost v cizině po 31. 12. 1995 - účast je možná nejvýše v rozsahu dvou let zpětně přede dnem podání přihlášky,
- výkon dlouhodobé dobrovolnické služby - účast je možná nejvýše v rozsahu dvou let zpětně přede dnem podání přihlášky (nejdříve od 1. 1. 2003),
- činnost v ČR ve prospěch zahraničního zaměstnavatele - účast je možná nejvýše v rozsahu dvou let zpětně přede dnem podání přihlášky (nejdříve od 1. 1. 2009),
- výkon funkce poslance Evropského parlamentu, zvoleného na území ČR - účast je možná zpětně před podáním přihlášky bez časového omezení (nejdříve od 19. 9. 2009),
- pobyt v cizině z důvodu následování manžela, který v cizině působil v diplomatických službách ČR - účast je možná zpětně před podáním přihlášky bez časového omezení (nejdříve od 1. 1. 2010). Bližší informace k dobrovolnému důchodovému pojištění poskytnou každý pracovní den vždy s ohledem na konkrétní situaci pracovníci OSSZ nebo callcentra pro důchodové pojištění na telefonním čísle +420 257 062 860.

Výši invalidního důchodu pozitivně ovlivňuje tzv. dopočtená doba

Na invaliditu není nikdo připraven, bez ohledu na věk. Lidé, kteří se stanou invalidními především v mladém věku kvůli úrazu či vážné nemoci, se navíc často obávají, že jejich důchod bude velmi nízký, když kvůli invaliditě stačili získat jen relativně krátkou dobu důchodového pojištění. Zákon o důchodovém pojištění pamatuje na tyto situace tím, že se do doby pojištění pro výpočet invalidního důchodu započítává i tzv. dopočtená doba. Ale pozor, toto pravidlo platí jen pro výpočet důchodu, už neplatí pro vznik nároku na invalidní důchod, kdy je třeba splnit podmínku získat potřebnou dobu pojištění. Dopočtená doba v praxi znamená, že se při výpočtu invalidního důchodu zohledňuje nejen doba pojištění získaná do vzniku invalidity, ale i doba od vzniku nároku na invalidní důchod do dosažení důchodového věku. Zjednodušeně řečeno doba, kterou by hypoteticky mohl člověk získat, pokud by se nestal invalidním. Pro účely zjištění dopočtené doby se pro muže i ženy určuje důchodový věk jednotně - považuje se za něj důchodový věk stanovený pro ženy stejného data narození, které nevychovaly žádné dítě. V úvahu se tedy nebere skutečný důchodový věk žadatele. Zákon o důchodovém pojištění umožňuje dopočtenou dobu započítat v plném rozsahu při splnění určitých podmínek, jde především o získání doby z českého důchodového pojištění. Pokud nejsou zákonné podmínky splněny, dopočtená doba se krátí. Podmínky zápočtu dopočtené doby: dopočtená doba se započítává v plném rozsahu tehdy, je-li období od 18 let věku pojištěnce do vzniku nároku na jeho invalidní důchod kryto dobou českého pojištění, nebo vznikla-li invalidita následkem pracovního úrazu (nemoci z povolání), případně vznikl-li tento nárok před 18. rokem věku dopočtená doba se též započítává v plném rozsahu, pokud doba, která není (v období od 18 let věku pojištěnce do vzniku nároku na invalidní důchod) kryta dobou českého pojištění, je kratší než:

1. 1 rok - vznikla-li invalidita před 28. rokem věku pojištěnce,

2. 2 roky - vznikla-li invalidita pojištěnce od dosažení věku 28 let do 40. roku jeho věku,
3. 3 roky - vznikla-li invalidita po 40. roce věku pojištěnce.

Nejsou-li splněny výše uvedené podmínky pro to, aby byla dopočtená doba započítána v plném rozsahu, dopočtená doba se krátí. A to v období od dosažení věku 18 let pojištěnce do vzniku nároku na jeho invalidní důchod v poměru daném délkou získané doby pojištění k době, která v tomto období uplynula (tedy k počtu kalendářních dní od dosažení 18 let věku do vzniku nároku na invalidní důchod). Pozor, dopočtená doba se nezapočítá vůbec v případech, kdy invalidita vznikla následkem úmyslného poškození zdraví, které si člověk způsobil nebo nechal způsobil, nebo pokud poškození zdraví vzniklo jako následek úmyslného trestného činu způsobeného žadatelem o invalidní důchod. Výše invalidního důchodu závisí na zjištěné (získané i dopočtené) době pojištění, příjmech dosahovaných před vznikem invalidity a na uznaném stupni invalidity. Stejně jako v případě starobního důchodu se do doby pojištění pro výpočet invalidního důchodu započítávají rovněž tzv. náhradní doby pojištění, jako např. doba péče o dítě nebo doba evidence na úřadu práce. Také invalidní důchody se stejně jako ostatní druhy důchodových dávek valorizují. Výše procentní výměry invalidního důchodu se stanoví procentní sazbou z výpočtového základu za každý celý rok doby pojištění v závislosti na stupni invalidity. Výše procentní výměry invalidního důchodu činí za každý celý rok doby pojištění: u invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně 0,5 % výpočtového základu, u invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně 0,75 % výpočtového základu, u invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně 1,5 % výpočtového základu. Minimální výše procentní výměry invalidního důchodu stanovená zákonem činí 770 Kč měsíčně (platí pro všechny stupně invalidity). Výše základní výměry invalidního důchodu je stejná pro všechny stupně invalidního důchodu a v roce 2015 činí 2.400 Kč měsíčně. To znamená, že invalidní důchod jakéhokoliv stupně přiznaný v roce 2015 nemůže být nižší než 3.170 Kč.

Příklad 1

Pojištěnci narozenému 15. 6. 1976 vznikl od 1. 9. 2014 nárok na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně. Celou dobu od dosažení věku 18 let do vzniku nároku na invalidní důchod (od 15. 6. 1994 do 31. 8. 2014, t. j. 7.383 dní) má pokrytou pojištěním. Důchodového věku pro nárok na starobní důchod (66 roků a 10 měsíců) dosáhne 15. 4. 2043. Dopocetená doba, tedy doba od vzniku nároku na invalidní důchod do dosažení důchodového věku, t. j. od 1. 9. 2014 do 14. 4. 2043 se rovněž započítává v plném rozsahu (činí 10.453 dní). S dopočtenou dobou činí celková doba pojištění 17.836 dní, t. j. 48 roků a 316 dní. Výše procentní výměry, jednali se o invaliditu třetího stupně, činí 1,5 % výpočtového základu (měsíčně) za každý celý rok pojištění, tudíž 72 % (48 x 1,5). V rámci výpočtu důchodu byl zjištěn osobní vyměřovací základ (dále OVZ) pojištěnce ve výši 25.000 Kč. Výdělků nebyly výrazně nadprůměrné ani výrazně pod průměrem. Po redukci OVZ podle pravidel platných pro důchody přiznávané v roce 2014 byl stanoven výpočtový základ 14.947 Kč. Z tohoto výpočtového základu činí procentní výměra invalidního důchodu 10.762 Kč (72 % z 14.947). Celková výše důchodu tedy činí 13.102 Kč (procentní výměra 10.762 Kč + základní výměra 2.340 Kč). V roce 2015 se důchod valorizoval a od ledna náleží ve výši 13.335 Kč (procentní výměra 10.935 Kč + základní výměra 2.400 Kč).

Příklad 2

V případě, že by tentýž pojištěnec měl v období od dosažení věku 18 let do vzniku invalidity, tedy od 15. 6. 1994 do 31. 8. 2014 (7.383 dní) pokrytou pojištěním pouze dobu 10 let (3.650 dní), krátí se mu dopočtená doba (10.453 dní) poměrem získané doby pojištění (3.650 dní) k celkové době mezi dosažením věku 18 let a vznikem nároku na invalidní důchod (7.383 dní).

Výpočet: $10.453 \times (3.650 : 7.383) = 5.167$ dní, t. j. 14 roků a 57 dní. S dopočtenou dobou činí celková doba pojištění 8.817 dní (3.650 + 5.167), t. j. 24 roků a 57 dní. Z výpočtového základu 14.947 Kč činí procentní výměra invalidního důchodu 36 % (1,5 x 24), tedy 5.381 Kč. Celková výše důchodu tedy činí 7.721 Kč (procentní výměra Kč 5.381 + základní výměra Kč 2.340). V roce 2015 se důchod valorizoval a od ledna náleží ve výši 7.868 Kč (procentní výměra 5.468 Kč + základní výměra 2.400 Kč).

Při změně stupně invalidity se mění výše procentní výměry invalidního důchodu, a to tak, že se procentní výměra ve výši, v jaké náležela ke dni předcházejícímu dni změny stupně invalidity, vynásobí stanoveným koeficientem, který je přesně určen zákonem o důchodovém pojištění.

V konkrétní situaci poradí pracovníci okresní správy sociálního zabezpečení, klientského centra pro důchodové pojištění při ústředí ČSSZ, nebo callcentra pro důchodové pojištění na telefonním čísle +420 257 062 860. Více informací o podmínkách nároku na invalidní důchod a jeho výši lze získat na webu ČSSZ.

Zdroj: <http://www.cssz.cz/cz/ocssz/>

ČSSZ každému otevřela jeho on-line „konto“ dob pojištění

Každý občan, bez ohledu na věk, má od letošního března možnost kdykoliv, snadno, bezpečně a zdarma vidět aktuální stav svého konta evidovaných dob pojištění, aniž by musel od úřadu žádat zaslání výpisu svých dob pojištění. Bránou, jak ke kontu online přistoupit, je ePortál ČSSZ.

Díky němu mají zejména zaměstnaní lidé nástroj, jak si zkontrolovat, že zaměstnavatel potvrdil ČSSZ dobu jejich důchodového pojištění a hrubé příjmy (výdělky) ve správné výši.

“Každý jeden člověk, který kdy byl našim pojištěncem, protože ze své výdělečné činnosti v ČR odváděl pojistné na důchodové pojištění, dostal od ČSSZ možnost mít své údaje, jež jsou podkladem především pro jeho budoucí důchod, průběžně pod kontrolou,“ uvedl ústřední ředitel ČSSZ Vilém Kahoun a zdůraznil význam nové služby: “Lidé získávají důležité informace, které jim pomohou vyhodnotit, zda nám zaměstnavatelé předali všechny údaje, které měli, tzn. všechny evidenční listy důchodového pojištění. V případě, že zjistí rozpor, mohou začít vše včas řešit spolu s pracovníky OSSZ. ČSSZ spolu se svými okresními správami je klientsky zaměřeným úřadem státní správy a stvrzuje to svým rozvojem v přístupu ke klientům.“

Některé doby, které se prokazují až v souvislosti s podanou žádostí o důchod však ČSSZ nemůže mít v evidenci. I na ně konto upozorňuje. Jsou to např. období, kdy byl člověk pracovně činný v zahraničí, či lidé pečovali o dítě.

Aby lidé mohli nahlédnout do přehledu dob důchodového pojištění, přihlásí se do ePortálu ČSSZ. K jeho používání nepotřebují nic jiného než mít přístupové údaje ke své datové schránce. Systém individuálních kont pojištěnců, který ČSSZ v posledních letech usilovně vytvářela a budovala, umožňuje, že se konto průběžně aktualizuje na základě každého nově doručeného a zpracovaného dokladu. V současné době konta, jejichž počet se pohybuje kolem 8,5 miliónu, obsahují 150 miliónů digitalizovaných nárokových podkladů.

Z hlediska technologických změn a přínosů má ePortál ČSSZ klíčový význam. Co je podstatné: spuštěním ePortálu ČSSZ v prosinci 2013 byl významně posílen proklientský přístup ČSSZ směřující k vybudování internetové samoobsluhy pro občany, podnikatele, zaměstnavatele i další orgány veřejné správy. Umožňuje nahlédnout na vybrané údaje, jako je přehled dob důchodového pojištění, získat výpis z některých údajů, požádat o vydání potvrzení, zaslání Informativního osobního listu důchodového pojištění (IOLDP) apod. Jeho prostřednictvím lze elektronicky podat tiskopisy, které jsou systémy ČSSZ zpracovány a ověřeny.

Kromě náhledu na “konto“ mají občané stále možnost požádat jednou za kalendářní rok ČSSZ o zaslání IOLDP. Lidé jsou obvykle mile překvapeni, jak má ČSSZ jejich pracovní historii řádně zdokumentovanou. Potvrzují to slova šéfredaktorky časopisu revue 50plus:

“Já sama, když jsem žádala o důchod, jsem vůbec netušila, že existuje něco jako osobní list. Sháněla jsem krkolomně různá potvrzení, a když jsem pak přišla na ČSSZ, byla jsem ohromená, že tam o mně všechno měli! Přitom jsem během života vystřídala několik svobodných povolání. Připadalo mi to jako malý zázrak, že může mít úřad všechno podchycené, i to, co já jsem už dávno zapoměla.“

Doklady, které ČSSZ o svých klientech-pojištěncích eviduje, mohou v některých případech posloužit i jinak než jen pro účely důchodu. Jde o situace, kdy potřebují svou pracovní minulost prokázat např. novému zaměstnavateli, v souvislosti s podnikáním pro doložení praxe, nebo pro různé jiné účely.

Zdroj: <http://www.parlamentnilisty.cz/>

Jaký je hlavní rozdíl mezi zdravotním a sociálním pojištěním?

Na sociálním a zdravotním pojištění platí mnozí zaměstnanci a živnostníci více než na dani z příjmu fyzických osob. Zdravotní pojišťovnu si lze vybrat, pro platbu sociálního pojištění žádná volba není možná. Zdravotní pojištění se platí z celého příjmu, sociální pojištění do limitu. Zásadní rozdíl je však jiný. Který?

Z placeného zdravotního pojištění se financuje u zaměstnanců zdravotní péče, z placeného sociálního pojištění důchody, nemocenské dávky a podpora v nezaměstnanosti. Aby živnostníci měli nárok na nemocenské dávky, tak si musí platit dobrovolné nemocenské pojištění.

Daň z příjmu může být nulová, povinné pojistné nikoliv

Všichni zaměstnanci musí ze své hrubé mzdy odvádět zdravotní pojištění (4,5 %) a sociální pojištění (6,5 %). Při výpočtu zdravotního a sociálního pojištění nelze uplatnit žádné daňové slevy, proto i zaměstnanci s nízkým příjmem nebo více dětmi odvádí ze své hrubé mzdy vysoké sociální a zdravotní pojištění. Na dani z příjmu fyzických osob neplatí někteří zaměstnanci nic, ale povinné pojistné platí. Povinné pojistné za zaměstnance odvádí i zaměstnavatel. Na zdravotním pojištění 9 % z hrubé mzdy a na sociálním pojištění 25 % z hrubé mzdy. Všichni živnostníci na hlavní činnost musí za celý rok zaplatit alespoň minimální sociální a zdravotní pojištění, i když dosahují velmi nízkého hrubého zisku a nemají povinnost platit daň z příjmu fyzických osob.

Možnost volby zdravotní pojišťovny

Pro placení zdravotního pojištění je možné si zvolit jednu ze 7 zdravotních pojišťoven působících na trhu. Sociální pojištění se platí na místně příslušné OSSZ, což jsou územní pracoviště ČSSZ. Sociální pojištění není možné platit jiné instituci. Zdravotní pojištění se platí z celého příjmu. Pro placení zdravotního pojištění není zaveden žádný limit. U sociálního pojištění je zaveden maximální vyměřovací základ. Z příjmu nad limit se již sociální pojištění neplatí. Maximální vyměřovací základ za rok 2015 činí 1,277.328 Kč.

Zdravotní pojištění musí být placeno vždy

Zásadní rozdíl pro placení zdravotního pojištění a sociálního pojištění je, že zdravotní pojištění musí být placeno vždy, sociální pojištění nikoliv. Za státní pojištěnce (např. ženy na rodičovské dovolené, občany v evidenci na úřadu práce, nezaopatřené děti, důchodce, osoby pečující o závislou osobu) platí zdravotní pojištění stát. Zaměstnanci a OSVČ mají povinnost ze svého příjmu zdravotní pojištění platit. Kdo není veden v počítačovém systému své zdravotní pojišťovny jako zaměstnanec, OSVČ nebo státní pojištěnec, ten je automaticky veden jako osoba bez zdanitelných příjmů (OBZP) a má povinnost platit si měsíčně sám zdravotní pojištění ve výši 1.242 Kč (13,5 % z minimální mzdy 9.200 Kč). Zaměstnanci a OSVČ musí platit ze svého příjmu povinně sociální pojištění. Občané nemající vlastní příjem (např. nezaměstnaní, důchodci, studenti, ženy na rodičovské dovolené) sociální pojištění neplatí. Pro přiznání státních dávek (např. důchodu, nemocenských dávek, podpory v nezaměstnanosti) se však započítává do potřebné doby pojištění pouze některé období, kdy není z příjmu placeno sociální pojištění, jako náhradní doba.

Důchody a nemocenské nemusí být přiznány

Pro přiznání všech státních důchodů nebo nemocenských dávek musí být splněny zákonné podmínky. Hlavní zákonnou podmínkou je získání potřebné doby pojištění. Bez získání potřebné doby pojištění nemůže být státní důchod, mateřská nebo podpora v nezaměstnanosti přiznána. Období, kdy není z příjmu odváděno důchodové pojištění, se přitom ne vždy započítává do doby pojištění.

Praktické příklady

1. Studentka VŠ Novotná (23 let) nemusí platit zdravotní pojištění, protože za ni platí stát. Od roku 2010 se však doba studia nezapočítává do doby pojištění pro důchodové účely. Aby se období studia hodnotilo, tak je nutné si platit dobrovolné důchodové pojištění.
2. Paní Šedá (34 let) je v domácnosti a pečuje o dvě děti (6 a 9 let). Zdravotní pojištění za paní Šedou platí stát, neboť pečuje o dvě děti do 15 let. Pro důchodové účely se jako náhradní doba pojištění počítá pouze doba péče o dítě do 4 let věku. Pro důchodové účely se doba péče o dvě děti nezapočítává. Paní Šedá by měla zvážit, zdali si bude po období péče o děti platit dobrovolné důchodové pojištění.
3. Pan Novák (41 let) pracuje pouze na základě dohod o provedení práce s měsíční odměnou 10.000 Kč a méně. Do limitu se z odměny neplatí povinné pojistné. Zdravotní pojištění si musí pan Novák sám platit, neboť je veden v registru zdravotní pojišťovny jako OBZP. Sociální pojištění platit nemusí, ale toto období se mu nebude hodnotit pro důchodové účely a případné nemocenské dávky.
4. Pan Svoboda (46 let) je již tři roky na úřadu práce. Zdravotní pojištění si pan Svoboda platit nemusí, neboť je placeno státem. Evidence na úřadu práce, kdy již nenáleží podpora v nezaměstnanosti, se do doby pojištění do 55 let započítává maximálně v rozsahu jednoho roku. Pan Svoboda by měl tedy rovněž zvážit placení dobrovolného důchodového pojištění.
5. Paní Pokorná (39 let) má pouze příjem z pronájmu. V registru své zdravotní pojišťovny je vedena jako OBZP a platí měsíčně na zdravotním pojištění 1.242 Kč. Sociální pojištění paní Pokorná neplatí, ale doba pronájmu se jí nepočítá pro důchodové pojištění ani nemocenské pojištění.

Zdroj: <http://www.cssz.cz/>